

Bonhoefferleerlingen lopen zich warm voor theaterstuk over de oorlog

„Met de boodschap die het stuk uitdraagt, willen we het publiek raken”

De acteurs krijgen aanwijzingen bij een van de scènes (foto: Henk de Reus)

Castricum Het is traditie dat leerlingen en medewerkers van het Bonhoeffercollege één keer per jaar een bijzondere, avondvullende theatervoorstelling organiseren. Docenten bedenken en schrijven, samen met leerlingen, het script. Ook vormen zij samen de cast. Doorgaans speelt men op creatieve wijze in op een actueel thema. Deze keer is de titel van het stuk ‘Waterlooplein 12’. Het speelt zich deels af in de Tweede Wereldoorlog. De voorstellingen zijn doorgaans snel uitverkocht. Wie of wat ligt er aan de basis van het succes?

Henk de Reus

Thema

Ellen Philips, Klaas Sabel en Peter Paul Rauwerda zijn allen als docent aan de school verbonden en tekenden voor de totstandkoming van het theaterstuk. „Een betere naam is ‘muzikale theaterproductie’”, zegt Ellen. Ze is wiskundedocent en noemt zichzelf een autodidact. Sinds 2008 geeft ze theaterles. Een jaar geleden startte ze een opleiding aan de Amsterdamse Hoge School voor de Kunst. Het script voor het theaterstuk stelde zij, samen met de eerdergenoemde docenten en een aantal leerlingen, samen. Ellen regisseert, Peter Paul Rauwerda speelt mee en Klaas Sabel is de dirigent van de band. Mieke Kenter begeleidt de zang.

Ellen vertelt hoe het idee voor het stuk is ontstaan. „We zoeken altijd naar een thema met een boodschap. Het leek ons leuk om deze keer iets te doen met een familie en met spullen die je in een winkel aantreft. Nadat we het boek ‘t Hoge Nest’ lazen, wisten we het. Het

moest over de oorlog gaan. Toevallig valt het thema van het stuk samen met 75 jaar bevrijding. Het verhaal speelt zich af in 1943 en het gaat over een familie met een tweedehands pandjeswinkel in Amsterdam. De familie neemt in de oorlog Joodse onderduikers op. Drie van de vier dochters worden elders ondergebracht, omdat de situatie anders te gevaarlijk wordt. Hierdoor hebben de zussen lange tijd geen contact met elkaar en beschikken ze niet over dezelfde informatie. Uiteindelijk worden de Joodse onderduikers verraden, maar door wie? Als de ouders 10 jaar later (1953) overleden zijn, komen er allerlei geheimen boven water. Hierdoor ontstaan er barsten in de onderlinge relatie van de zussen. Het stuk eindigt met een verrassende wending, waarover ik nog niets ga zeggen.”

Casting

De casting vond aan het eind van het vorige schooljaar plaats. „Honderd leerlingen deden auditie voor het acteren en 50 leerlingen voor de band en de zang”, vertelt Ellen bevolgen. „Hieruit is een keuze gemaakt. De kinderen die niet aan het stuk deelnemen krijgen op een andere manier theaterles. Aan het stuk zelf doen 20 leerlingen mee. Daarnaast zijn er 27 figuranten uit andere lesgroepen.”

Ze heeft leuke reacties gehoord van de leerlingen die aan het stuk meewerken. Ellen: „De leerlingen zijn heel betrokken bij het stuk. Ik krijg vaak te horen dat ze het fantastisch vinden dat het verhaal een boodschap met zich meedraagt, waarmee ze het publiek kunnen raken. Ze zitten vaak zelf al met een brok in de keel naar scènes te kijken waar ze zelf niet aan meedoen. Verder is het fantastisch om te zien hoe men zich in de rol inleeft en lef, passie en creativiteit toont.” Het enthousiasme spat van Ellen’s gezicht af als ze de flyer laat zien die door collega Sandra Mous is gemaakt. Deze oogt zeer professioneel.

Repetitie

Dan start de repetitie en wordt de voorstelling in stukjes gespeeld. Ellen observeert en geeft tussendoor aanwijzingen. Als de eerste helft erop zit evalueert ze de scènes met de acteurs, die in een grote kring om haar heen gaan zitten. Ze benoemt de onderdelen die erg goed gingen, maar ook de stukjes die beter kunnen. Ze doet dit door voor te doen hoe de individuele acteur of actrice op een bepaald moment moet kijken of spreken om hem of haar geloofwaardig te laten zijn. Het is duidelijk te zien dat er een goede chemie tussen haar en de leerlingen is. Ze hamert op drie onderdelen: het stuk moet meer energie uitstralen, de teksten en het spel moeten met juiste intentie en volume gebracht worden en er mag meer vaart in.

Dan start de tweede helft, waarbij de leerlingen proberen de gekregen tips toe te passen.

Ervaringen

Na afloop zijn enkele leerlingen graag bereid om hun ervaringen uit te wisselen.

Charlotte (17): „We zetten echt iets gaafs neer en we zijn inmiddels een hechte groep geworden. Ook kan ik op deze manier een heel andere kant van mezelf laten zien.”

Sterre (16) ervaart dat het spelen haar zelfvertrouwen versterkt. „Het is een goede manier om van faalangst af te komen omdat je uit je comfortzone moet treden.” Allen zijn van mening dat het een professioneel stuk is geworden.

Oorlog

Maar wat weten de acteurs zelf van de oorlog en wat doet het stuk met ze?

Jesse (14) heeft met zijn grootouders veel over de oorlog gesproken. Ze zijn zelf in de oorlog geboren. De overgrootvader van Ines (18) blijkt in de oorlog verzetsstrijder te zijn geweest en heeft er een boek over geschreven. Sterre had voor het stuk al veel over de oorlog gehoord en hierover films gezien. Charlotte leerde veel over de oorlog door de lessen op school.

Lennard (15) speelt de rol van David Meier, een Nederlands-Joods kind. „Toen we onze rol kregen moesten we ons hierin verdiepen. Je ontdekt dan dingen en probeert dit in je rol om te zetten en te voelen. Achteraf weten we wie er in de oorlog goed en slecht waren, maar als je in die tijd leefde was dat anders. Zo geloofden de Joden aanvankelijk niet dat de Duitsers

slecht waren. Het meedoen aan dit stuk heeft mij geleerd hoe het destijds gevoeld moet hebben. Ook heeft het mij inzicht gegeven in de relatie tussen Duitsers en Nederlanders en tussen Joodse en niet Joodse mensen. Anders dan de manier waarop de oorlog meestal in beeld wordt gebracht en waarbij de componenten macht, politiek, nationalisme en strijd het meest belicht worden, wordt er in dit stuk ingezoomd op de mensen en de sociale verhoudingen”, zegt Lennard. Sterre bevestigt dit. „Het moet voor iedereen toen moeilijk zijn geweest”, zegt ze. Charlotte zegt dat ze er niet over had nagedacht toen ze hoorde dat ze een Joods meisje moest spelen. „Maar nadat ik op excursie naar Berlijn ben geweest en een bezoek bracht aan een concentratiekamp, dacht ik ineens ‘O jee, ik speel dus zo’n Joods meisje, dat hier naartoe ging! Toen kon ik wel huilen, want het was zó heftig”, zegt ze. Hoe beleven zij straks 4 en 5 mei?

Jesse: „Ik was er bij de twee minuten stilte op 4 mei nooit echt bij. Door mee te doen aan het stuk is het besef heel anders geworden, omdat ik meer over de achtergronden leerde.” Bij Sterre was dit besef er al. Lennard denkt dat de jongeren die het stuk gaan zien, maar nog niet zoveel over de oorlog meekregen, 4 en 5 mei anders zullen gaan beleven. Charlotte zegt dat het stuk aan het eind een leuke twist krijgt. Hierdoor krijg je een heel andere kijk op de oorlog. Ze verklaart alleen dat de meeste mensen die het stuk gaan zien het niet droog zullen houden. Ze vindt dat iedereen moet komen kijken.

De muzikale theaterproductie ‘Waterlooplein 12’ vindt plaats op 7, 8, 9 en 10 april a.s. en begint om 19.30 uur. Kaarten á € 8,-- zijn nog verkrijgbaar via www.theaterbonhoeffer.nl.

Ellen Philips: „Fantastisch om de lef, de passie en de creativiteit van de leerlingen te zien” (foto: Henk de Reus)

De door de school zelf ontworpen flyer (foto aangeleverd)